

۱- برای هر یک از کلمات یک هم خانواده بنویسید.

الف- عهده

ب- به پا خاسته

ج- دیرینه

د- اخذ

۲- مترادف کلمات زیر را بنویسید.

الف- آلودگی

ب- دیرینه

ج- حاشیه

د- صبر

۳- هم خانواده کلمات زیر را بنویسید. (یک مورد کافی است)

الف- تأثیر

ب- مزارع

ج- تعیین

د- سانحه

۴- متضاد کلمات زیر را بنویسید.

الف- روشن

ب- شرق

ج- بلند

د- استقلال

۵- هم خانواده کلمات را بنویسید. (یک مورد)

(۱) تشبیه

(۲) اصلاح

(۳) عهده

(۴) افزودن

۶- مترادف کلمات را بنویسید.

(۱) ساحل

(۲) مسافت

(۳) طبّ

(۴) سامان

۷- از مصدرهای زیر بن ماضی و مضارع بسازید.

(۱) افروختن

(۲) جوشیدن

۸- برای اسمهای زیر صفت مناسب بنویسید.

(۱) چاه ( )

(۲) مادر ( )

(۳) معلم ( )

(۴) کتاب ( )

۹- برای اسمهای زیر صفت مناسب بنویسید.

(۱) جنگل

(۲) روز

(۳) عمر

(۴) شهر

۱۰- برای صفت‌های زیر موصوف مناسب بنویسید.

(۱) بلند

(۲) ساده

(۳) طلایی

(۴) لذیذ

۱۱- در بیت: «خیز و غنیمت شمار جنبش باد ربیع

اجزاء هر یک را مشخص کنید.

نالهی موزون مرغ بوی خوش لاله‌زار» ترکیب‌های وصفی و

۱۲- برای اسمهای زیر یک صفت بنویسید.

(۱) کتابخانه

(۲) کوچه

(۳) سبک

(۴) بنا

۱۳- نوع افعال زیر را مشخص کنید. (نمره)

۱- می‌دیدند

۲- گفته باشید

۳- ریخته اند

۴- می‌پاشم

۱۴- برای هر یک از کلمه‌های زیر یک یا دو هم‌خانواده بنویسید.

انصاف، دیده، ضمین

۱۵- برای هر کدام از صفت‌های زیر، موصوف مناسبی، انتخاب کنید:

خوش‌بو، سفید، سیاه، گرم، سرد، بلند، مهربان، هوشمند، خوش‌بخت، ضخیم، خنک، روشن، خصوصی، زیبا، سخت،

باهوش، شیرین

مثال: گلی خوش‌بو

۱۶- برای هر کدام از اسم‌های زیر، صفت مناسبی انتخاب کنید:

صورت، هوا، دیوار، غذا، دوست، جنگ، درخت، گلدان، میز، کتاب، دست، جنگل، مسجد

مثال: صورت زیبا

۱۷- از میان ترکیب‌های زیر، آن‌ها را که موصوف و صفت (ترکیب وصفی) هستند مشخص کنید:

زن روستایی، کارگر بافنده، زادگاه من، دختران خردسال، دار قالی، سروهای سبز، نگاه معصوم

۱۸- چند صفت برای خویشان و نزدیکانی که آن‌ها را دوست دارید بنویسید.

مثال: صفت برای «پدر» زحمت‌کش، مهربان

۱۹- چند صفت بنویسید که آن‌ها را برای موصوف (افراد یا اشیا) ناپسند می‌دانید.

مثال: آدم دورو، اتاق نامرتب

۲۰- برای هر یک از کلمه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید:

وعظ، طالب، احساس، مقدمات

۲۱- از میان ترکیب‌های زیر موصوف و صفت‌ها را مشخص کنید.

کتاب لغت، خواننده عادی، تلفظ صحیح، کتاب کلیله و دمنه، افراد کتاب‌خوان

۲۲- در بیت‌های زیر از میان کلمه‌هایی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، اسم و صفت‌ها را مشخص کنید:

باز بنفشه رسید جانب سوسن دو تا

باز گل لعل پوش می‌بدراند قبا

سرو علم‌دار رفت سوخت خزان را به تفت

وز سرگه رخ نمود لاله‌ی شیرین لقا

۲۳- سید جمال‌الدین اسدآبادی در چه زمینه‌هایی استعداد داشت؟

۲۴- چه رابطه‌ای بین شعر حافظ و نقاشی کمال‌الدین بهزاد بود؟

۲۵- شاه اسماعیل که بود؟

۲۶- کلمه‌ی استعمار به چه معنی است؟

۲۷- مصرع «حیف است طایری چو تو در خاکدان غم» عبارت [خاکدان غم] کنایه از چیست؟

۲۸- [صبا] در ادبیات فارسی نماد چیست؟

۲۹- مصرع «ای همد صبا به سبا می فرستمت» [سبا] به چه معنی است؟

۳۰- مفرد کلمات زیر را بنویسید؟

(۱) خاطرات (۲) آداب (۳) قصاید (۴) قوانین

۳۱- متضاد کلمات زیر را بنویسید؟

(۱) خردسال (۲) شمال (۳) رفوزه (۴) تُند

۳۲- منظور از «چالدران» چیست؟

۳۳- معنای درست واژه‌های زیر را بنویسید.

مکث - حلاوت - ارادت - ذکاوت - خرافات - منشأ - رسا

۳۴- مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.

علوم - مجالس - مراسم - شعرا - مطالب

۳۵- اجزای هریک از جملات زیر را در جدول قرار دهید.

«انسان موفق، آینده را می‌نگرد و از گذشته درمی‌گذرد تا از رنج و پشیمانی، آزاد شود.»

جمله	نهاد	مفعول	متمم	مسند	فعل
اول					
دوم					
سوم					

۳۶- در هریک از جملات زیر «هسته» و «صفت بیانی» را مشخص کنید.

(الف) امیرکبیر، خدمات فراوانی برای کشور عزیزش ایران، انجام داد.

(ب) تمام بچه‌های ایران، فرزندان حقیقی من هستند.

۳۷- در کدام گزینه، واژه «چو» ادات تشبیه، به شمار نمی‌آید؟ چرا؟

(الف) چو شد فرهاد بر بالای آن کوه / دل و جانی به زیر کوه اندوه

(ب) چو مرغ خانه به سنگم بزن که باز آیم / نه وحشی‌ام که مرا پای بند دام کنند

۳۸- با توجه به بیت «ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد / دلِ رمیده ما را انیس و مونس شد»، به سؤالات زیر پاسخ دهید.

(الف) کدام واژه‌ها با هم مراعات‌النظیر دارند؟

(ب) منظور شاعر از «ستاره» چیست؟

(ج) «ماه مجلس شدن» به چه معناست؟

۳۹- در بیت زیر، آرایه‌های ادبی را بیابید.

«امروز، روز شادی و امسال سال گل / نیکوست حال ما که نکو باد حال گل»

۴۰- مفاهیم هریک از بیت‌ها زیر را مختصر (در دو کلمه) بنویسید.

(الف) قدرشناس گوهر خویش باشد / صیرفی سیم و زر خویش باش

(ب) جهد می‌کند روز و شب در کوی رنج / بو که ناگاهی بینی روی رنج

(ج) به دانش بود مرد را ایمنی / ببندد ز بد دست اهریمنی

۴۱- املاهای صحیح واژه‌های زیر را بنویسید.

تهریج قلیان - سعف غار - عابرا - رهگزان - آحک

۴۲- معنای واژه‌های زیر را بنویسید.

فتوا - مرجع - ندا - کرامت - جود - طایر - محاربه

۴۳- در جای خالی هر کمانک، واژه‌ای بنویسید به گونه‌ای که آرایه «جناس» به وجود آید.

(رود و .....) (شمع و .....) (خلیل و .....) (قدر و .....) (ماه و .....) (آزاد و .....)

۴۴- آیا واژه‌های مشخص شده در بیت زیر، «جناس» دارند؟ چرا؟

«ده روز مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای ایران فرصت شمار بار»

۴۵- در بیت‌های زیر، آرایه جناس را پیدا کنید.

(۱) آب در حلق کریمان از گرم چون نوش ریز / موی بر اندام خصم از بیم، هم‌چون نیش کن

(۲) ای کارگشای هر چه هستند / نام تو کلید هر چه بستند

(۳) اگر یک سر مو فرائر پَرَم / فروغ تجلی بسوزد پَرَم

۴۶- معنای واژه‌های زیر را بنویسید.

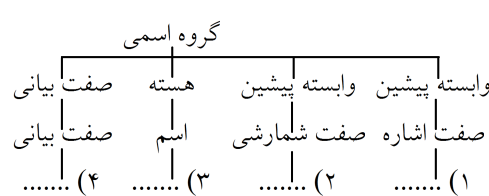
خوف - پوپک - متواضع - خیل - گزند - تازش

۴۷- در میان گروه کلمات زیر، چهار غلط‌املائی وجود دارد؛ آن‌ها را اصلاح کنید.

«لهظه‌های شیرین - سدای نفوذناپذیر - حامیان دشمن - اهریمن و شیطان - تلاش و همت - مجمع‌لج‌زایر گل‌ها -

اینانوس موج عاطفه - قایت و نهایت»

۴۸- نمودار زیر را کامل کنید.

۴۹- معنی و مفهوم هریک از عبارتهای زیر را بنویسید.

(۱) خونِ دل خوردن (۲) جان بر کف نهادن (۳) رنگ باختن (۴) دریا دل بودن

۵۰- آرایه‌های ادبی بیت زیر را مشخص کنید.
«ای وطن، ای تو نور و ما همه چشم / ای وطن، ای تو جان و ما همه، تن»

- ۱- الف- تعهد   ب- به پا خاستن   ج- دیر وقت   د- اخاذی
- ۲- الف- آرایش   ب- قدیمی   ج- کناره   د- شکیبایی
- ۳- الف- مؤثر   ب- مزرعه   ج- معین   د- سوانح
- ۴- الف- تاریخ   ب- غرب   ج- کوتاه   د- وابستگی
- ۵- (۱) شبیه   (۲) مصلح   (۳) تعهد   (۴) افزایش
- ۶- (۱) کناره   (۲) فاصله   (۳) پزشکی   (۴) نظم، ترتیب
- ۷- (۱) بن ماضی: افروخت، بن مضارع: افروز   (۲) بن ماضی: جوشید، بن مضارع: جوش
- ۸- (۱) چاه عمیق   (۲) مادر مهربان   (۳) معلمِ دلسوز   (۴) کتابِ خوب
- ۹- (۱) سرسبز   (۲) روشن   (۳) طولانی   (۴) بزرگ
- ۱۰- (۱) قد بلند   (۲) طرح ساده   (۳) فرصت طلایی   (۴) غذای لذیذ
- ۱۱- (۱) ناله‌ی موزون
موصوف صفت   (۲) بوی خوش
موصوف صفت
- ۱۲- (۱) کتابخانه‌ی معتبر   (۲) کوچی‌ی باصفا   (۳) سبک ساده   (۴) بنای رفیع
- ۱۳- ۱- ماضی استمراری   ۲- ماضی التزامی   ۳- ماضی نقلی   ۴- مضارع اخباری
- ۱۴- انصاف: منصف، نصف
دیده: دیدار، دیده‌بان
ضمین: مضمون، تضمین - ضمانت
- ۱۵- پیراهن سفید، مداد سیاه، هوای گرم، کوهستان سرد، قدبلند، مادر مهربان، انسان هوشمند، خانواده خوش‌بخت، پتوی ضخیم، آب خنک، اتاق روشن، حرف خصوصی، منظره‌ی زیبا، امتحان سخت، دختر باهوش، میوه شیرین
- ۱۶- صورت زیبا، هوای تاریک، دیوار کوتاه، غذای خوشمزه، دوست باوفا، جنگ تحمیلی، درخت سبز، گلدان پرگل، میز بزرگ، کتاب مفید، دست پرمهر، جنگل انبوه، مسجد باصفا
- ۱۷- زن روستایی (موصوف و صفت)، کارگر بافنده (موصوف و صفت)، زادگاه من، دختران خردسال (موصوف و صفت)، دار قالی، سروهای سبز (موصوف و صفت)، نگاه معصوم (موصوف و صفت)
- ۱۸- صفت برای «خواهر»: دوست داشتنی، بی‌ریا
صفت برای «مادر»: صمیمی، دلسوز

۱۹- کلاس شلوغ
کوچه کثیف
انسان بی‌لیاقت

۲۰- وعظ: موعظه، واعظ
طالب: مطلوب، طلبه
احساس: محسوس، حساس
مقدمات: تقدیم، اقدام

۲۱- موصوف و صفت‌ها: خواننده عادی، تلفظ صحیح، افراد کتاب‌خوان

۲۲- بنفشه: اسم   سوسن: اسم
گل: اسم   لعل پوش: صفت   قبا: اسم
علم‌دار: صفت   خزان: اسم
لاله: اسم   شیرین لقا: صفت

۲۳- فراگیری زبان‌های خارجی و سخنرانی کردن و تأثیر گذاشتن بر دیگران.

۲۴- همان‌طور که در آن نقاشی، آن پرنده قصد پرواز به اوج آسمان را داشت در شعر حافظ هم این مفهوم وجود دارد که روح و جان انسان برای این عالم مادی و خاکی نیست و حیث است که گرفتار مادیات باشد و باید به عالم باصفای معنویت برگردد.

۲۵- شاه اسماعیل صفوی مؤسس سلسله‌ی صفویه است مذهب شیعه را در ایران ترویج داد و با نفوذ بیگانگان در سراسر کشور مخالفت می‌کرد.

۲۶- خواستن آبادی و عمران ولی در مفهوم سیاسی به معنی تسلط کشوری قدرتمند بر کشوری ضعیف به قصد استفاده از ثروت و منابع طبیعی آن است.

۲۷- کنایه از دنیا می‌باشد و یعنی محلی که خاکروبه بریزند.

۲۸- نماد پیغام‌رسانی

۲۹- سبا نام سرزمین بلقیس است.

۳۰- (۱) خاطره   (۲) ادب   (۳) قصیده   (۴) قانون

۳۱- (۱) بزرگسال   (۲) جنوب   (۳) قبول   (۴) آرام

۳۲- ناحیه‌ای در شهرستان ماکو که جنگ معروف چالدران، بین شاه اسماعیل صفوی و سلطان سلیم عثمانی، در آن جا روی داد.

۳۳- درنگ - شیرینی - دوستی - زیرکی - شایعه - اساس - شیوا

۳۴- علم - مجلس - رسم - شاعر - مطلب

جمله	نهاد	مفعول	متمم	مسند	فعل
اول	انسان موفق	آینده	-	-	می‌نگرد
دوم	- (محذوف)	-	گذشته	-	درمی‌گذرد
سوم	- (محذوف)	-	رنج و پشیمانی	آزاد	شود

۳۵-

۳۶- الف) خدمات فراوانی / کشور عزیزش

هسته صفت بیانی هسته صفت بیانی

ب) بچه‌های ایران/ فرزندان حقیقی

هسته هسته صفت بیانی

۳۷- گزینه الف پاسخ صحیح می‌باشد. زیرا «چو» در این گزینه به معنای «هنگامی که، زمانی که» می‌باشد.

۳۸- الف) ستاره - ماه

ب) یار و معشوق (با توجه به درس، اشاره به تولد پیامبر (ص) دارد.)

ج) باعث روشنایی و رونق گرفتن مجلس شد. عزیز مجلس شد.

۳۹- «امروز - روز - امسال و سال» مراعات‌النظیر دارند.

حال و سال ← جناس ناقص دارند.

حال و حال، گل و گل ← تکرار دارند.

۴۰- الف) بهره‌گیری از استعداد ذاتی

ب) دعوت به سخت‌کوشی

ج) دانایی و توانایی

۴۱- تحریم قلیان - سقف غار - عابران و رهگذران - آهک

۴۲- حکم عالم دینی - پیشوا - آوا، صدا - بزرگی - بخشش - پرنده - جنگیدن

۴۳- (رود و زود) (شمع و شمس) (خلیل و جلیل) (بدر و قدر) (چاه و ماه) (آزار و آزاد)

۴۴- افسانه و افسون ← جناس ناقص

زیرا دو واژه تنها در یک حرف با هم تفاوت دارند.

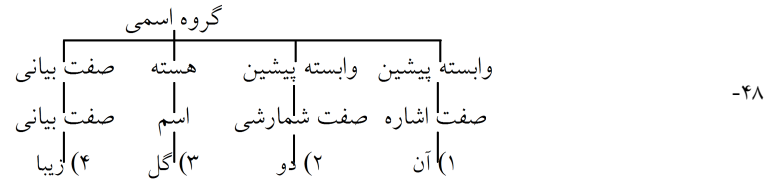
۴۵- (۱) نوش و نیش ← جناس ناقص

(۲) هستند و بستند ← جناس ناقص

(۳) پَرَم و پَرَم ← جناس تام

۴۶- ترس - هُدُء - فروتن - جمع - آسیب - تاختن

۴۷- (۱) لحظه‌های شیرین (۲) سدی نفوذناپذیر (۳) مجمع‌الجزایر گل‌ها (۴) غایت و نهایت

۴۹- (۱) رنج کشیدن (۲) ایثار و فداکاری (۳) ترسیدن (۴) بخشنده بودن

۵۰- آرایه‌ها ← نور و چشم ← مراعات‌النظیر

جان و تن ← مراعات‌النظیر

ای وطن ← تشخیص

وطن به نور و ما به چشم و تن، تشبیه شده است.